

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на пів рік 20 кор
на рік 40 кор
на чверть року . . . 8 кор
на місяць 170 кор

За границею:

на пів рік 16 рублів
або 36 франків
на рік 32 рублів
або 72 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш мидости і при не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорушцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в псалмі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламні неопечатані відні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Поважний голос польського професора про Русинів.

(+) З нагоди вистави творів штуки у Львові помістив І. Болоз-Антоневич професор львівського університету, в петербурскім Краї-у в ч. 48 цікаву статю про Русинів, котрої частину подаємо перекладом.

«А тепер до Русина Івана Труша. Чи не звучить се пречудно, сильно, могутно, як би втяв топирцем? пише п. І. Б. Антоневич. Творимо собі в уяві образ сина здорового і первісного племені, готового з повною, живою, неспожитою силою вступити в утомлений механізм нашої культури.

«Я уявляв собі его н. пр. як другого Дефреґера, наколиб сей був додержав то, що обіцяв в першій добі і не був скінчив на марнім пуху монахійско-кунстгендлерского успіху — в фантазії бачив я его яко другого Сегантінього степів, уродженого в глухім закутку, в якімсь затиннім хуторі, вихованим над порогами Дністра або Збруча. Можна би сподівати ся, що образи его будуть менше артистично викінченими, але за те більше живловими маніфестациями сильного інстинкту природи, овочом віками унаслідованого привязаня до землі. Уложивши собі все то в готову артистичну формулу, чудуємо ся чимало, побачивши образи повні рафінованого вічуваня вартости красок і ніжного змислу для всего, що є окремішне, особливе і лише для вибраних приступне.

«Труш виступає з 8 образами — ні, що кажу, з 5 образочками, 2-ма образками, одним образом менших, другим більших розмірів; дає він 5 картин з Криму,

групу дерев, портретик жанровий молодої женщины, що читає в парку, побереже Чорноморя і «Вид на Київ».

«Останний твір є прямо досконалим образом. Стоїмо в «царскім саді». У нашого підніжа розкинув ся Київ, красивий і слашний; кілька дерев як раз перед нашими очима відсуває образ ще дальше в зад. Ясно сріблиста ослона світляної пари лагодить строгі контрасти зелених і червоних кривель і соборових бань. Як чудно грають сі краски, як голоси народних пісень, що не можуть діждати ся своєї черги. Але глянь, там далеко, в долині, праворуч бугають полоніни. Незвичайний вид: лагідні, спокійні, походні блідо-золотавим блеском горять і лищать ся в полудневім сонці! Се блеск бань «Золотоверхого Михайлівского монастиря». Дальше, праворуч, точить Дніпро безбережні хвилі. Образець сей є єдино — образом, картиною красок, не міста. За кождим разом, коли я ставав перед сим образом, здавалось мені, як би в нім було багато внутрішних реляцій з автором і особистої участі, як би він був родом «Souvenir de Kieff». Чи штука, чи особиста чулність держала палету при тій щасливій конценції і поводила кистю? Хоч артист бачив такі образи, перед їх намальованем ще, мусить чути ся щасливим. Бо видженням зором душі є все, що Труш дає, так сей образ значних розмірів, як і сі дрібні афоризми картинні з Криму. Дає він явище природи все яко психологічний феномен, зовсім по думці свого професора-мистця Станіславского в Кракові. Як у сего артиста, так і у Труша нічого властиво не обминено, що є інтегральною частию інвентаря даного виду; але всяка подробиця видає ся в тих образках

мініятурових розмірів єдино яко частину іскусного організму. Артист кладе руку на живчик природи і находить її усе в повнім особливім стані супокою або роздратованя. Образи его назвав би я найрадше психологічними портретами природи.

«Пригляньмо ся лише его «Липам», з такою фінезиею понятим, его «Горі Капель», по котрій зсуває ся долі вогка, зимна неформна і важка маса мраки, як яка гірська потвора. Все те, що Труш дає, є отже повним менше більше супротивности того, чого би по нім сподівати ся можна. Замість могутної сили, виніженє, замість заціпної вияви волі — контемплативне уживанє.

«Звідкиж може се походити? Хто не знає характерів і відносин на Руси, збудє легко сю цікаву прояву заміткою про нахил народів східної Європи до легкої злук супротивностей і скорого перескакування розвиткових фаз культури. Се однак є справедливе лише до тої точки, де починає ся загальник про «поверховний покост культури». Памятаймо про золоті слова Альфреда de Vigny: «Il faut séparer la vie poétique de la vie politique». І тут говорячи про Русинів і їх культурні питоменности, відлучім духову сторону від політичної і соціальної.

«Говорить ся звичайно про ступні культури; се обусловлює ествованє якоїсь досконалости абсолютної, до якої розвиткова лінія вносить ся, або повинна вносити ся. Чи не ліпше говорити про різні, але рівно управнені форми культури? Може булоб се справедлиwsze. Чи н. пр. та лінія вужиста, якою ішли Німці, щоби з народної, власної, характеристичної штуки

Іван Коссак.

СВЯТИЙ НИКОЛАЙ.

Реве грізно заверуха. Вітер сипле великими платами снігу, Бог знає, звідки его тільки береть ся. В лісі лоскіт глухий та плач ломаного галузя.

Через гушавину продирає ся хлопя. Мале — ледви від землі відросло, в підраній свитні, двигає вязку «ріща», що через дві години набиравало.

Мамуня вислала у ліс по дерево — дома нема чим затопити — зимно, нема при чім загри́ти ся, нема чим їстоськи зварити, книша спечи — а прецінь завтра св. Николи...

Повільно, з трудом, крок за кроком, перебиваєсь хлопчина через снігові заспи.

— Колиб до хати — скоренько до хати...

Піт спливає по змученім, молоденькім лицю, очі сльозами заходять.

— Коби до дому, до дому — шепотів хлопчина. — Натопимо, буде тепленько, мамуня книш упечуть, бо завтра раненько прийдуть егомость на «Благодаренє» — образок дадуть... Бо завтра св. Николи — мейі св. Николай чоботи

принесе... мамуня казали... ая... казали, як буду їх слухати, то принесе... а я їх слухав, все слухав...

Сильнійший подув вітру повалив хлопчину з вязкою в сніг.

Підвіє ся з трудом. Сунув дальше, напружаючи всі свої сили. А вихор шалів мов божевільний, ревів ріжними голосами — кидав жменьками снігу, що миготів хлопчині перед очима і спадав на его розігрите лице.

— Помилуй мя Боже... — шепотів хлопчик і йшов з трудом дальше.

Зупинивсь... Вихор гарцював дужче — сніг білий блесів довкола.

Дивний ляк напав на хлопця. Окружив его шум і гук, якби филь моря. Забрало ему віддиху.

Отворив широко очі і дививсь, дививсь в ті білі плати снігу.

Очі хотілись продерти через ту заслону, що ділила его від села, від людей, від мамуні...

Хотів кричати... Голос завмер ему в горлі — з очей потекли густі, некучі сльози, по лицю спливав піт горячий.

А вихор ревів страшно — грозив хлопчині, що посьмів ему на зустріч виходити — грозив страшним, ледовим устиском смерти.

Білі плати снігу обліпили лице хлопчини —

він все, все дивить ся в ту білу заслону, що ділила его від села, від людей, від мамуні...

Хотів дальше йти — чоботи (се мамині чоботи) мовби примерзали до снігу — не міг їх витягнути. Силуєсь раз, другий — не годен.

Они великі, дуже великі — коб то він мав такі, як Базьо Ковалів — він би зараз добіг до дому, він би видобув ся з того снігу...

А і він буде мати — св. Николай ему принесе — мамуня казали — святий Николай любить тих хлопчиків, що рано і в вечер молитву відмовляють — він принесе, певне принесе...

— Боже, Боже — до дому, до дому. Святий отче Николаю — заведи мене до дому...

Шукає хлопчина дороги. Дивить ся, дивить в білі плати снігу, що бувають перед его очима.

Такі хороші ті плати снігу — такі дуже хороші — ось-ось одна зьвізда ясна — друга — ось третя — ось много, много, много зьвізд зі снігу — які ясні... Ось, Боже — Боже — ангелок — о-о — другий — ще один — о і еще — і еще: що тут тих ангеликів... які білі-білі — такі ясні — ясні... білі...

А от дуже великий ангел — ні — не ангел — бороду сивеньку, довгу має — такий як в церкві на образах... Боже — Боже... то... то... святий Николай!...

За яликку поручає від 37. літ і Жовий Рік естувючий

ГОДИНИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ МАГАЗИН у Львові, ул. Гетьманська ч. 4

ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО

брилянти, золоті і срібні вироби, заручинові перстці, шлюбні обручки, будильники, всякі годинники у великим виборі з першорядних фабрик світових по найнижших цінах. (1-6)

ХІІ—ХV ст. кількавіковою відорваною умо-
вою працею взнести ся до вільнотворчої
штуки, дорогою, одиноко можливою і оди-
ноко справедливою?... Сумніваю ся. Навпа-
ки, розвиток нашої штуки показує ясно, що
ні. Чиж дійсно мусить дана суспільність
найперше відучити ся і вигубити аж до о-
станнього нерву з народного почуття все,
що є первісне, правласне, змислово безпо-
середнє, щоби се відтак в завзятій бороть-
бі проти чисто відорваного думаня знов
собі вибороти? Здає ся, що дало би ся сей
відорваний член вилучити, а штуку вільно-
творчу заціпити безпосередно яко благо-
родний зраз на людській штуці. І у Русинів
н.пр. були би неодні дані для успіху сеї о-
перації: услівя психічні, людова штука,
жива ще в найширших верствах, традицій-
ний нахил і здібність до малярського схо-
плення змислової прояви.

«Раз ще: відсунемо на бік справи і
прояви політичні! Поза тим мушу призна-
ти, що Русини мають у висшій ступ-
ні певну власну культуру, що про-
являє ся таким приманчивим способом, хоч
неперечно в тім безпосереднім переході
з під стріхи на університет, до бюра, до
канцелярії і уряду можна замітити певні
недостачі і хиби. Хто як я, стілько раз по-
мічував сей люд в церкві на службі Божій,
при хрестинах і похоронах, при сповіди і
причастю, сей не відкаже єму, щоб ужити
слів Вінкельмана, певної «благородної
простоти і тихої величі». З яким
достоїнством кланяють ся н.пр. собі стар-
ші брати, стаючи півкругом в дванайцятку
з довгими восковими свічками, підчас бо-
гослуженя перед іконостасом.

«З якою несвідомою грацією сїдають
на землі в церкві і навкруги неї молодії
сілські з кошами повними цвѣтів і їди
з русоволосими дітьми в день Матери Бо-
жої, ожидаючи сьвященника з кропилом!
Деж на сьвітї найде ся сілська дівчина,
котра би за 4 корони зладила собі такий
одяг, як молодіця в яскраво-червоній спі-
дницї, з кількома шнурами скляних перел
на грудях, з жовтими астрами, з червони-
ми і зеленими стяжками в волосою, в гре-
бінній сорочці з чудовими вишивками на
рукавах!

«Липім ся при вишивках! Засіб взір-
ців єго є невичерпаний, як засіб людських
напівів. Мережки і пісня повстають отак
собі, від нехочу, безцільно, несвідомо май-
же, якби рід духового осаду. Дванайцять-
літна дівчина їде замість до школи — ху-
добу пасти. Хто там її помічав, як она
на перемену мережить і сьпіває, побачить
в ній вонючену народну штуку. Не вірю
власним очам, коли бачу, як така дівчина,
без науки, без взору, вимережить мережки
мотивами повними красивого і формально-
го почутя.

Як хорошо — як гарно дуже...

І хлопчина біжить без тямї до тих зьві-
здочок яєних, до тих ангеликів сьвятых божих —
до того яєного, доброго сьвятого Николая...

І сьвятий Николай гладить єго по головці,
питає «Отче наш», «Богородице Діво», «Вірую»
— бере відтак від ангелика чоботи — такі хо-
роші і нові чоботи — з підківками — і дає
єму — дає і ремінець з мосяжною спряжкою —
дає єму шапочку баранкову. Ангелик дає єму
обарінок такий білесенький — дає орішків мно-
го, много...

Ох, як добре єму — добре!

Нараз потемніло все...

Пробудивсь, отвираючи широко очи, пере-
лякани відгомном витя і зойку вітру.

Примкнув їх.

Коли по хвилині знов оглянув ся, бачив
перед собою мамуню, що прикривала єго те-
плицю кожухом. Біля неї лежали ті хороші, нові
чоботи з підківками, ремінець з мосяжною
спражкою, баранкова шапка — в руках держав
білий-біленький обарінок...

Коросно, 14. ХІІ. 1904.

«Руский нарід має непереч-
но почутє живописности і ма-
лярську здібність. Вже сам обряд
насуває значні вимоги малярству. Іконостас
є конечною частию складовою церкви; а хоч
в ХVІІ і ХVІІІ ст. впроваджено барокові
і рококові форми, а ся штука в ХІХ ст.
щораз занепадала, то всеж і нині ще за-
вдяки тектонічній структурі іконостасу, дер-
жить ся на сякім такум поземі. Колиж ти-
сячі від дитячих літ що неділі годинами
стоять перед такою мальованою стіною
повні подиву, то годі припустити, щоби се
зерно тут і там не зійшло.

«І дійсно, зараз з початковим процьві-
том самостійної літератури укр.-рускої про-
явили і початки живописи. Шевченко сей
творець укр.-рускої поезії народної сту-
дйював кілька літ «римлянина» Брю-
лова в петербурській академії штук і скін-
чив її з ступнем «художника», що відпові-
дає німецькому титулови «eines akademischen
Malers» і зачяв катедру живописи в київ-
ській університеті, але політичні події звер-
нули єго житє на зовсім инший шлях. Ге-
ніальний Репін також Українець родом.

Наколи не помилю ся, проявляє ся
руский народний дух о много свобіднійше
в музиці і живописи, як в поезії (твори на-
родної поезії показують і на тім полі не-
звичайні висліди — Ред. Русл.) Діяльність
Труша є замітна; се не є провінціональна
штука, викричана і виреклямована коротко-
зорим шовінізмом, але справді євро-
пейска штука, якої не соромила ся
ніяка вистава. Труш приносить справді
честь своєму учителєви, а можна сподівати
ся, принесе ще більшу, розвиваючи ся
зовсім самостійно?»

Щож на се скажуть загорілі всеполь-
ські писаки, що по своїх дневниках торочать
про некультурність і меншеартність руско-
го народу?!

Промова пос. д-ра Евгєна Олєсницького

при бюджетовій розправі в галицькїм соїмі дня 10. па-
долиста 1904 р.

(Конець).

Загальний ефект цілого бюджету такий, що
ми взагалі навіть 1/10 части не дістаємо з то-
го, що ви дістаєте — і чим хвалити ся і нам
щедростію вашою в очи кидати?

Як оправдати того реда єнунціяції? —
хиба правом сили, правом сильнішого. Але по-
думайте, панове, чи і ви на собі того права си-
ли не досьвідчили, чи в історії вашій не запи-
сало ся тото право сили, щоби ви мали при
першій нагоді аплікувати то право супротив
братнього народа? (П. о. Богачевский: Niepo-
prawni!)

Витикаєте нам, кілько ми з ласки вашої
дістаємо. Але питаю, чи то з вашого гроша,
з вашого маєтку? Єсли би то мало їти з ваших
кишень, будьте певні, що ніхто з нас не старав
би ся о того рода запомогу. Але се річ спільна,
фонд краєвий, котрий творить ся так з наших
фондів, як і з ваших і тії наші вклади служать
до дотованя ваших спеціяльно польских цілій.

Що до справи руского театру, на котру
може передвчасно покликав ся посол міста
Львова, знаючи, на яким конику і на яким візку
справа тая до соїму вїде — то якїж є будже-
тові відносини вкладів на наш театр а ваші.
Театр львівський дотовано сумою 600.000 К. кра-
ківський 300.000 К, а приходить знов петиція зі
сторони львівского театру і ми втуємо упані-
мітег і пішли гроші на дотації тих цілій. Нинь-
ка, коли приходить заледво можливість а в дій-
сности супротив внесеня комісії неможливість
уділення дотації на руский театр, — а п. Глом-
бінський вже наперед з того робить нам
докори.

Закидає п. Гломбінський, що ви слабї єсте
для нас і де розходить ся о квестію руску,
в наслідок тої слабости ухваляете. Чиж після
слів посла м. Львова слабість та проявила ся
в тім, що соїм не вислав до Відня резолюції,

щоби урядники в Галичині мусіли уміти лиш по
польски а не по руски?

Дальший прояв тої слабости то то, що
соїм завотував будову гімназії в Тернополі і у
Львові. Алеж се була потреба конечно, бо бу-
динок гімназії тернопільської був в такум стані,
що валив ся і 2 ученики рускі о мало смерти
не понесли, а так само є і у Львові. Отже за-
доситьчинене чисто людській потребі, щоби на-
ші діти не гинули, се уважає посол м. Львова
слабостию і тим нам також в очи кидає. А пре-
цінь се було лишє повторенєм резолюції, котру
соїм повзяв минулого року і на котру прави-
тельство не відповідало. Се було конечно з огля-
ду на права того соїму, щоби не уступити пе-
ред правительством там, де правительство на
резолюції соїму не відповідає. Соїм перестері-
гав свої поваги.

А вкінци каже посол м. Львова, що слабо-
стию єсть також, що не прийшла на порядок
дневний єго резолюція о розширенє прав язика
урядового. Над тою справою здало би ся дуже
широко і глибоко застановити.

Справа не представляє ся так, як то посол
м. Львова в своїй промові, поспираючий внесене,
представив. Має она інакший початок в тім сої-
мі і з иншого становища буде трактована. При-
гадаю, що на засіданю з 12. цьвітня 1861, коли
перший раз соїм прийшов в положенє говорити
о справі язика урядового, вибрано виділі спе-
ціальний до розібраня внесеня, предложеного
проектотом спричиненим пп. Водзіцким, Адамом
Сапігою і Зиблікевичом, котрий звучав (читає):

«Поручаєсь Виділови соїмовому, щоби пред-
ложив проєкт до закона в цілі заступленя язика
німецкого в школах, адміністрації і судів-
ництві язиком викладовим польским і руским».

Так виглядає справа язика урядового в на-
шій краю в початку конституційної єри і кон-
статую, що тоді п. Смажевский заявив іменем
більшости соїмової, що того внесеня не потріб-
но навіть мотивувати, бо то є щось, що розуміє
ся само, т. є. що оба язика краєві мають бути
урядовими. На такум становищу стояли предки
ваші, передові мужі в галицькій автономії.

Дальше прийшов р. 1868; справа змінила
ся, бо соїм ухвалив 3 устави о язичі урядовім,
котрі стояли на становищу інакшій, але найв.
постановленєм з 19. червня 1869 тим уставом
відмовлено санкції і оречено, що справа нале-
жить до компетенції Ради державної, яко вико-
нанє принципальних прав конституційних. Для
того справа не має прецеденсів так цілком
ясних, як то видавало ся послови м. Львова.

То є справа, що до котрої ми не зрєкли ся
права голосу і чим більше будете нас провоку-
вати з тої сторони, як то вчера наступило, то
з тим більшим натиском ми тих наших прав
будемо доходити. (Оплески).

Становиско ваше сильне, але оно є виши-
хом хвилевого стану посіданя. Однак памятайте
на слова вашого мужа, славного Старовольского,
котрий раз сказав: «Fortuna variabilis, Deus ad-
mirabilis». Той, котрий припадком на верху, мо-
же тим самим правом бути колись на споді.
(Оплески).

При нинішнім стані річий, де сила в ва-
ших руках, ми мусіли в тій палаті дізнати по-
ниженя, що нас спровоковано в спосіб, як се
я висказав і на що відповім. Спровоковано
нас із сторони вшехпольскої і спровокував нас
представитель того напряму, котрий поставив
собі задачу екстермінованя, знищеня нас. (П.
Король: Не дїжде ся того)!

Я на тім, мої панове, кінчу і заявляю, бу-
ли колись часи, де наші діди і прадіди, наші
предки боронячи той край своїми грудьми, від-
перли від себе і від вас наїзди татарскі, будьте
панове певні, що і ми, їх внуки, знайдемо в собі
тільки сили, щоби відперти наїзди вшехпольскі.
(Грімкі брава і оплески руских послів).

З Будапешту.

Вчєрашнє засіданє відбуло ся взагалі су-
покійно, хотяй нічим не причинило ся до злаго-
дження ситуації. Посли опозиції так само кор-
поративно прибули до парламенту о годині 9.

рано, а правниця збирала ся поволі, так що до перва о год. 11. віцепрезидент бар. Файлич міг отворити засіданє.

По пос. Раковскім, який протестував протів Іех Daniel, промовляв гр. Тіса, полемізуючи з передбесідником, і вкінці заявив, що без згляду на се, чи опозиція допустить до ухвалення провізориї, чи ні, нові вибори відбудуть ся. (Гучні брава правниці і протести лівниці). Коли відтак бар. Банфі хотів заняти слово, лівниця устроює йому довготривалу овацію, а правниця відповідає такою бурливою демонстрацією, що провідник перериває збори.

По 15-хвилинній перерві бар. Банфі остерігає перед ужитєм насилї супроти конституційних прав, а разом відкидає жаданє президента міністрів, щоби лівниця взяла участь в уконституованю палати і ухвалила бюджетову провізорию. Пос. гр. Зіха жадав restitutio in integrum з огляду на Іех Daniel з 18. падольста. Алевус до гр. Тіси, щоби мав згляд на старенького короля, котрого жите і так сумне (оплески на лівницю). Тут провідник перериває засіданє а по 10-хвилинній павзі пос. Польоні в довгій бесіді доказує, що уконституованє палати формально вже наступило з впливом приписаних 3 днів. По полеміці між собою пп. Розенберга, Банфіого, Тіси і знов Банфіого замкнено засіданє до понеділка.

Япаньско-російска війна.

Критичне положенє.

Мимо геройства порт-артурских оборонців, мимо стратегічної обережности ген. Куропаткіна, положенє російської сили на далекім Сході стає чимраз гірше. Тепер справді наче настала критична хвиля. Бо коли перше всяка проволока виходила на користь Росії в виду єї оруженя, то тепер така проволока виходить радше на япаньску користь, бо нехай тільки упаде Порт-Артур — а чейже колись упасти мусить — то Япанці відразу зискають знатну перевагу над Куропаткіном, сконцентрувавши свої воєнні сили на одну ціль. А тимчасом Куропаткін розсїв ся табором над Шагом, і лежить там в зимівках вже півтретя місяця. Обі сторони укріпили свій фронт так сильно, що жадна не зважить ся на фронтовий атак, бо заплатила би єго страшними стратами; а до обходу жадна сторона не має потрібної чисельної переваги. Сибірська залізниця, хотяй і функціонує знаменито, може тільки чимраз повільнійше збільшати число армії Куропаткіна, бо довів воєнних потреб для 400-тисячного війська і евакуация хорих та ранених дає чимраз більше роботи. А вжеж дотепер до європейської Росії повернуло понад 100.000 людей, з чого половина припадає на ранених, половина на хорих. Невідраднє ситуація російської флотї не дасть заперечити ся. По знищеню порт-артурскої ескадри шанси успіху Ржевського упали зовсім. У війні дїє ся наче в гри в шахи: коли оба партнери однако сильні, то найменша початкова ошибка веде за собою найдальше ідучі конвенції і остаточно доводить до програнї. Тою ошибкою зі сторони Росії було на суші будованє одношляхової залізницї, замість двошляхової відразу, а на мори байдужність адміралїції, яка уможливила хищий напад Япанців на порт-артурску ескадру. Коли тепер Росія хоче побити Япанїю, то буде аж мусїла поповнити ті два кардинальні недостатки, вибудувати другий шлях залізницї, побудувати третю ескадру і аж тоді заграли реванж-партію з Япанцями.

НОВИНКИ.

— Календар. В неділю: руско-кат. Сави препод.; римо-кат. Грациана. — В понеділок: руско-кат. *Николая чудотворця*; римо-кат. Немезия. — У вівторок: руско-кат. Амврозия еп.; римо-кат. Теофілія, Ліберата.

— 3 драматичного товариства ім. І. Котляревського. На огошений з початком мая с. р. конкурс на драматичні твори наспіло десять творів іменно: 1) „Ессе homo“, драма в 5 дїях, 2) „Бандуристи“, драма в 3 дїях, 3) „Комедиянти“, комедіо-драма в 5 д., 4) „Будять ся“, драматичні нариси чотири части, 5) „З нашої минушини“,

драматичні картинки зі вступом, 6) „Чомуж не ксьондзом“, драма в 5 дїях, 7) „Цїна щастя“, драма в 5 дїях, 8) „Журбі“, драма в 3 дїях, 9) „Ілька Пащак“, драма в 5 дїях з життя Гучулі, і 10) „Доля жартує“, драма в 5 дїях а 6 відслонях. Конкурсова комісія, в якій склад входили пп. Іларій Огоновский, голова тов., зпоза Виділу др. Іван Франко і Михайло Павлик, а з Виділу др. Кирило Студинский і Іван Боднар, відбула дня 16. с. м. засіданє і признала першу нагороду в сумі 200 К драмі „Доля жартує“, другої нікому, а третю нагороду драмі „Ілька Пащак“. По отвореню конверт показало ся, що автором штуки „Доля жартує“ є п. Степан Ганущак, а „Ілька Пащак“ п. Лев Лопатинский. Комісія постановила згідно з бажанєм Виділу в найближшій часі обговорити в одній з часописей усі надіслані твори. Виділ товариства просить авторів ненагороджених творів, щоби поділи адреси, під якими належить їм відослати їх рукописи. — З Виділу драматичного товариства ім. І. Котляревського, у Львові, дня 17. грудня 1904 р. Іларій Огоновский голова, Іван Боднар секретар.

— Руский народний театр під дирекцію п. Губчака прибув до Львова і з нинїшнім днем (субота) починає ряд представлень в салі „Гвізди“ при ул. Францішканській. На перше представленє під Стешенка „В народї“, драма в 5 дїях, нагороджена на послїднім конкурсі краєвого виділу. Можна надїятися, що львівські Русини гідно приймуть нашу одинокую в Галичині дружинну театральну в часі єї недовгого побуту у Львові. Білети на представленє можна набувати в „Народній Торговлі“ і на „Рускій Бесіді“ а перед представленєм при касі. Цїни місць: крісла І-рядні по 2 К, II-рядні по 1-40 К, партер по 1 К, а для учеників, селян і військових по 50 с. Абонамент числять ся в той спосіб, що за шість представлень слїдуючих по собі платять ся цїну за пять представлень.

— Нарада ширшого комітету в справі балю техніків відбуде ся в понеділок 19. грудня с. р. в коминатах „Рускої Бесіди“ о год. 12. в полудне. Позаяк ходить нам о цїнні уваги і вказівки Високоповажаних Комітетових Пань і Панів, тому просимо явитись ласкаво в означенім часі. — *Комітет балю „Основи“.*

— Святотомілаївські вечерниці відбудуть ся в Коломиї заходом „Руского жіночого кружка“ в неділю о 5. год вечер в „Народнім Домі“, а в Перемишлі в понеділок по полудни.

— Наданє презенти. Намісництво надало презенту на парохїю в Ракові о. Дометієви Бородайкевичови, парохю в Лдянах.

— 3 „Кружка правників“. Дня 13. с. м. відбули ся в кімнатах „Академічної Громади“ загальні збори „Кружка правників“ у Львові, в присутності Ви. проф. д-ра Дністрянського. По звіті уступаючого Виділу вибрано новий, в якого склад вїшли: Микола Боднар голова, Роман Гузар містоголова, Олександр Надрага писар, Ярослав Мулик касир і бібліотекар, Гриць Саїк і Ярослав Шпайло виділови. — При тій нагоді почуваємось до милого обовязку подякувати Ви. Добродїям, котрі ласкаво причинили ся до збогаченя бібліотеки „Правничого Кружка“. І так: Хв. Виділови Товариства ім. Шевченка за 17 річників правничої і економічної часописи, Ви. дд. Йосифови Фіцаловичеві з Давидова за 29 книжок, проф. др. Дністрянському за два цїнні твори, Василеві Бережанському ц. к. секретареві суду в Бродях за 3 книжки, др. Андрїєви Чайковському з Бережан за коментар Цайлера, Іванові Чернявському ц. к. секр. суду у Львові за 1 річник часописи правничої і др. Вергановському за грошевий даток. Подаючи се до загального відома, звертаємось до тих Ви. Добродїїв, котрим лежить на серцю розвиток „Кружка“ з просьбою, щоби на дальше причинили ся по змові до зросту нашої бібліотеки. За Виділ: Микола Боднар голова, Олександр Надрага писар.

— „Повітове Товариство кредитове у Бібрці“ просить отсею дорогою всіх своїх членів, котрі доси не зложили єще в цїлости декларованих удїлів, щоби се учинили найпізнійше до кінця сего року, для того, що після дотичних уступів статута і регуляміну: 1) Товариство виплачує дивиденду тільки від цїлих удїлів, зложених що найменше перед пів роком; 2) право участї в загальних зборах мають лише ті члени, котрі принайменше один удїл в цїлости уплатили (§. 50 статут.) і 3) Товариству прислугує право довільно розпоряджати чеками удїлів, недоповнених через членів мимо пригадуваня їм сего обовязку. З ухвали отже на єі некористи для членів а також на некористи для самого Товариства, котрого розвій сильно зупиняє ся сям робом. Управа згаданого Товариства надїє ся, що прошенє се на лишить ся без уміненних наслідків. — *Дирекція.*

— Перехитрили війта. В Станиславові відбула ся недавно перед звичайним трибуналом карна розправа протів 29 господарів з Маняви коло Солотвини, обжалованих державною прокуратурою о злочин публичного насильства з § 83. зак. карн. (насильний напад на чужу власність). В Маняві був здавна звичай, що в випадках спо-

рив о ґрунт не позивано ся перед суд, але суджено справу на місци, а присуд виконували силоміць самі громадяни. В єім случаю йшло о безправне загарбанє громадских ґрунтів деякими господарям. Громада звернула ся до війта з запитанєм, яка єго про те гадка, а він відповів, що треба кривдників громади викинути із забраних ґрунтів. Се було цїлком по звичаю в громаді, тож відповідь війта не дивна. Але що і сам війт захопив собі безправно громадске добро, то громада почала свою ексекуюцію від війта. Громада селян впала зараз на забраний війтом ґрунт, розкинула пліт і заняла в посїданє іменем громади. В два дни потім громадяни вчаси пересунули а вчаси зруйнували війтову стайню на громадскім ґрунті і такий самий лад зробили у двох інших газдів. За сей самосуд обжалувала їх прокуратура о злочин з § 83. з. к. На розправі обжаловані оправдували ся тим, що такий спосіб поладжуваня спорів є в Маняві від віків, є він загально узнаним звичаєм. З огляду на те трибунал не міг по совісти засудити обжалованих, отже приймаючи, що они ділали не в злій вірі, увільнив усіх від вини і кар.

— Ще самоубийство Сиветона. Парискі дивники пишуть, що звислий посол Сиветон відобрав собі жите в присутности своєї жінки. Сиветон вложив собі газову рурку до уст і вдихав євітляний газ через три чверти години (неможливо так довго?), а коли стратив євідомість, жінка сама виняла єму з уст рурку. В правничих кругах застановляють ся тепер над сям, чи жінку самоубийника можна потягнути до судової відвічальности.

— У нас інакше. У нас багато інакше ся дїє, як у цивілізованім євїті. Сеї осени зчинило ся було в місті Берліні, при ул. Марка, велике збіговище. Надїхала огнева сторожа. Певно горить. Алеж бо огню ніде не видно. Що є? До високої, 4-поверхової камяниці приставляють драбину. Уже і лізе по ній ємілий охотник. Що стало ся? Ото ластівка сидїла на даху і ніжкою зачіпила ся за розколену бляху, бє ся і вирвати ся не може. Се побачили люди, призвали сторожу і не жалїли заходу, аби освободити бідну пташину. Видно, що де инде люди мають більше спочутя для сотворінь, ніж у нас. У нас ладує ся на коня понад єго силу, а як не може тягнути обкладає ся єго друком.

— Червак, що любить сніг. Коло гори св. Ілії на Алянці винайдено недавно цікавого червака, котрий не любить євітла і тепла. За то незвичайно милї для него ніч і холод. Звичайно вилзить їх велика сила в ночи; при тїм збирають ся не інакше як на снігу. Як лиш зайсїють перші промінї сонця, тоді заривають ся они глибоко в сніг і ждуть там другої ночи.

— Новий танець. По бостонї, кек-валку — вїдумано в Англії новий танець лявельета, в яким німецкий вальс та іспанські касканети подали собі руки. Танечники найдуть просторе поле до попису в лявельетї, який визначає ся красою форм і естетичними рухами. Кек-валк, зі своїми грубими і неприродними рухами мусить уступити перед сальоновим лявельетом.

— Виплата купонів. На вчерашнім засіданю надзираючої ради ц. к. упр. гал. акц. Банку гіпотечного ухвалено виплату купону від акції Банку, платного дня 1. сїчня 1905, по 20 К від штуки.

В кожній рускій хатї повинна бути на стїні мапа всеї Руси-України, видана Р. Тов-ом педагогічним у Львові. (Вельчина : 75×59 см.). Коштує лише 40 сот. Молодїж при наудї чи забаві все буде мати перед очима наглядний образ нашої великої Вітчизни.

Наука, штука, література.

— 4. 17. „Ниви“ часописи посвєченої справам церковним і суспільним, з дня 15. с. м. містить отєї статї: Глубота чи цвітїзм? — Причинок до історії почитаня Матери Божої на Руси. — Джон Вільям Дренер і єго Істория боротьби віри з наукою. — Наука на празник св. о. нашого Нволая. — Під нашою адресою. — Хронїка. — Від редакції. — „Нива“ виходить 2 рази на місяць і коштує річно 6 К. Адреса редакції і адміністрації: Львів, пл. св. Юра ч. 5.

— Українське слово в Росії остає дальше під пїд обухом, хч міністром внутрішних справ став „ліберальний“ кн. Святотомілаївський. Заборонюють ся навіть такі річи як Бордулякове оповіданє „Для хорого Федя“, а як щось цензура пропустить, то зчеркує одну третину змісту, і то того, що вєже передом пропускала. Тутже занотуємо, що цензура не пропустила до Росії навіть такої часописї як „Хлібороб“, що є чисто агрономічним органом буковинської ради культури красвої, в якому нема і словечка про політику. Слабї видно основи російської імперії, коли лякає ся такого ворога, як „Хлібороб“. Розуміє ся, що і стараня о дозвіл на українську часопись остають і досї без успіху, що дозволено

последними часами Японцям, Литовцям ба навіть Татарам! Последними часами відкинуто просьбу о видаване гумористичної часописі «Характерник» — а також тижневників «Громадянин» і «Вік». Д. Сергій Ефремов, що просив о дозвіл на «Вік» — ваїздить до Петербурга, щоб особисто пожалуватись у нового міністра на отсей поступок «Головного правлення по делам печати». Рівночасно ладить д. Ефремов широку статю про положене українського питання в Росії, яка евентуально появить ся в петербургській прасі, де цензура більше встидлива чим на провінції.

Телеграми

з дня 17. грудня.

Будапешт. Гр. Тіса покликаний до Відня, виїхав з Будапешту нині рано, а з ним поїхав гр. Куен-Гедерварі. Оба будуть у цесаря на аудієнції.

Угорський сойм має бути розв'язаний в перших днях січня.

Білгород. До начального редактора газети «Опозиція», бувшого міністра Велимировича, стріляли вночі на улиці дві незнакомі особи, але не влучили вго.

Чіфу. Сім осіб в цивільних одягах, однак без сумніву військових, прийшло з Порт-Артура на джонці і привезли вісти до російського консула в Чіфу.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол. ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

ХРИСТИЯНЬСЬКИЙ КАЛЕНДАР МІСІОНАРЯ

на 1905 р'к

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Всилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василя В. в Жовкві.*

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. грудня 1904.

- 1) Орхестра.
- 2) Реклямограф.
- 3) Ella Olsen, славна данська субретка.
- 4) В суді, сценічний твір зі співами.
- 5) D. K. Thuarek, феноменальний жонглер.
- 6) Luisa Parre, трансформаційна співачка з песом співаючим куплети.
- 7) Родина Morgan, феноменальна партерова гімнастка.
- 8) Орхестра.
- 9) Gusta Him, надзвичайна субретка.
- 10) Брата Steffens, комічні гімнастики.
- 11) Georg Gau, співаючий Август.
- 12) Miss Juliana і Franko Callay, феноменальні ручні ексцентрики.
- 13) Родина Гребнеф, подиву гідні танцюристи.
- 14) Біоскоп Езера, надзвичайна серія образів.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, ложі і I-рядні крісла можна їхати даром на представлене ом'їбусами Кольосею, які ждуть коло Віденської каварні.

Окраса для кожної кімнати!

При розв'язаню одной фабрики удало ся мені дешево закупити 8.000 стінних диванів і 11.000 диваників перед ліжко, так що я можу величавий

СТІННИЙ ДИВАН З ЧЕНІЛЮ

з обох сторін зовсім однаковий, в гарних тревалих красках 100-цм. широкий, 200-цм. довгий, в прегарних візрях: льви, пси, серни, лебеді, пави, олені, берблюди, цвѣти і т. д., за посліплатою прислати

за 2 злр. 50 кр.

Головно придатний для вогких кімнат, бо диван є того рода грубий, що вогкість не перепускає.

Гарні диваники перед ліжко штука лише 70 кр.
Перший моравський діж експорту товарового
Юлій Гойташ, Гедінг

ч. 98 (Моравія).

(Erstes mährisches Waren-Versandhaus, Julius Hoitash, Göding, Nr. 98. Mähren).

Сотки подяк і пізвійших замовлень до переглянення. — Не до впадоби приймає ся неушкоджене і звертає ся гроші. (1—3.)

Лише короткий час!

Ще небувало за таку ціну!

„Тревоги автора і видавника“

гумористична подія з натури

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслава» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері ви-осить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Лев Лопатинський.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1 акті, опрацьована після німецького.

Ціна 40 сот.

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломню 1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломню 1/2—3/4 вкл. в нед. і свята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
7:30	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
7:40	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Законаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Яс, Освєнцима
8:10	з Станіславова, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:35	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Законаного через Краків, Мезелборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потутор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Чернополь, Делятина, Заліщик, Новоселиці
10:20	з Рашева, Любачева	10:50	до Белци, Сокала, Любачева
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
10:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посп. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Віжниць, Керезмезе
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча, Римакова, Івонича, Сянока, Хирова	2:55	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Законаного
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіцмані, Новоселиці (через Жучку, Віжниць)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі від 1/2—3/4 вкл., Сколього (1/2—3/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Коломиї	3:30	до Рашева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (1/2—3/4 вкл.), Сколього (1/2—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	4:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Белзця, Любачева	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятина, Івані пустого, Скали, Копичинець	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Каравсбаду, Хирова, Пешту, Н. Санча
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселиці і Сучави	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	8:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, Жидачева (1/2—3/4 вкл.), Гусятина, Керезмезе, Калуша	10:05	до Веремішля (1/2—3/4 вкл.), Хирова, Н. Загіра
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Бродова, Варшави, Праги, Освєнцима, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
10:10	з Самбора, Хирова, Сянока, Яс	10:55	до Кракова, Відня, Бродова, Праги
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івані пустого, Гусятина	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова, Івані пуст., Скали, Гусятина, Потутор
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава	11:05	до Стрия
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Рави рускої, Любачева (що неділі)
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Законаного, Н. Санча
3:25	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	2:51	посп. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2—3/4 вкл.), Сучави, Кіцмані
	на дворець „Підзамче“	4:10	до Кракова, Відня, Бродова, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Освєнцима
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ і Бродів		з двірця „Підзамче“
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Чорткова
5:06	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Потутор, Івані пустого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	10:52	до Тернополя, Потутор
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Івані пустого, Скали, Гусятина	2:09	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Івані пуст.
3:04	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
		11:24	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Заліщик, Івані пустого, Скали, Гусятина, Грималова

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:03 пополудни; 7:54 і 8:59 вечером. (до 11/9 вкл.) з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/1 вкл.), 10:10 вечером (від 15/5 до 31/1 вкл. в неділі і свята). з Ширця 9:35 вечер. (16 до 11/9 вкл. в неділі і свята). з Любін вкл. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейський рїзнить ся від часу львівского о 36 мінут. а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мін. часу львівского. — Нині година від 6. вечер до 5:53 рано об'єднано рамками. — В місті продає білети вищайні агенція часописні М. Ст. Соколовского пасаж Гавсманя 2, від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне п. к. залізнич. державних (ул. Краєвних ч. 5.) удало поменше в справах залізнич. продає білети всякого рода і розклада їди, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополудни, а в неділі і свята від 9. рано до 12. в полудне.

Відходять з головного двірця:

до Брухович 5:48 рано, 9:30 і 10:50 передполудн., 1:05, 3:15 і 5:05 попол., 7:05 і 8:04 вкл. (від 8,5 до 11,9 вкл.) 11:10 вночі (що неділі). до Янова 6:10 рано, 9:15 передпол. (від 1/5 до 30/1 вкл.) 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і свята), 3:18 попол. (від 1,5 до 30,9 вкл.) і 5:48 пополудни.

до Ширця 1:45 попол. (від 1,6 до 11,9 вкл. в неділі і свята). до Любін вкл. 2:15 попол. (15,5 до 11,9 вкл. в неділі і свята).